

Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір

№ 35612 від 08.11.2010

КОДЕКС ДІЛОВОЇ ЕТИКИ
Національного рейтингового агентства
«РЮРІК»
(Нова редакція)*

КИЇВ - 2010

---

* Текст Кодексу подається в редакції, на яку було отримано свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №35612 від 08.11.2010 р. На момент реєстрації авторських прав діяли Правила визначення уповноваженим рейтинговим агентством рейтингової оцінки за Національною рейтинговою шкалою (затвержені Рішенням НКЦПФР від 21.05.2007 р. №1042) та Порядок подання інформації уповноваженими рейтинговими агентствами (в редакції, затвердженій рішенням НКЦПФР від 19.06.2006 р. №855), які втратили чинність з прийняттям Рішення НКЦПФР від 12.01.2016 р. №17 Про затвердження Правил визначення уповноваженим рейтинговим агентством рейтингової оцінки за Національною рейтинговою шкалою. Початкова редакція Кодексу не суперечить новим Правилам визначення уповноваженим рейтинговим агентством рейтингової оцінки за Національною рейтинговою шкалою та новій редакції Порядку подання інформації уповноваженими рейтинговими агентствами.

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА.....	3
ОСНОВНІ ДЕФІНІЦІЇ	4
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
РОЗДІЛ 1. ЯКІСТЬ ТА ЧЕСНІСТЬ РЕЙТИНГОВОГО ПРОЦЕСУ	6
Стаття 1. Місія і предмет діяльності НРА «Рюрік».....	6
Стаття 2. Принципи діяльності НРА «Рюрік»	6
Стаття 3. Якість рейтингового процесу	6
Стаття 4. Моніторинг та оновлення	8
Стаття 5. Чесність рейтингового процесу.....	8
РОЗДІЛ 2. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ТА ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ .	10
Стаття 6. Загальні положення.....	10
Стаття 7. Політика і процедури НРА «Рюрік»	10
Стаття 8. Незалежність аналітиків та працівників НРА «Рюрік»	11
РОЗДІЛ 3. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРЕД ЕМІТЕНТАМИ ТА ІНВЕСТОРАМИ.....	13
Стаття 9. Обмеження у відповідальності.	13
Стаття 10. Прозорість та своєчасність рейтингового розкриття.	13
Стаття 11. Поводження із конфіденційною інформацією.	14
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	15

ПРЕАМБУЛА

Розвинений фінансовий ринок передбачає наявність загальновідомої системи класифікації боргових зобов'язань та позичальників за ступенем надійності. Загальноприйнятими в усьому світі універсальними оцінками кредитоспроможності є кредитні рейтинги, які присвоюють незалежні рейтингові агентства за стандартизованою рейтинговою шкалою.

Постійне зростання значення рейтингових оцінок на ринках капіталів зумовлює встановлення єдиних стандартів діяльності рейтингових агентств. Основним завданням рейтингових агентств є надання висококваліфікованої, якісної оцінки кредитного ризику емітентів цінних паперів та їхніх боргових зобов'язань, зменшуючи при цьому інформаційну асиметрію між позичальниками (емітентами) та кредиторами (інвесторами), а також іншими професійними учасниками фінансового ринку.

У вересні 2003 року Технічний комітет Міжнародної Організації Регуляторів Фондового ринку (IOSCO) опублікував *перелік принципів*, якими мають керуватись рейтингові агентства у своїй діяльності, виділяючи такі основні цілі регулювання ринку цінних паперів, як захист інвесторів, забезпечення чесного, ефективного та прозорого ринку цінних паперів, а також зниження системного ризику.

В результаті проведення додаткових консультацій між представниками IOSCO, рейтингових агентств, Базельського комітету з банківського нагляду, Міжнародної асоціації з нагляду за страховими послугами, з залученням представників емітентів і громадськості, Технічний комітет IOSCO на основі Принципів діяльності розробив та опублікував у грудні 2004 року деталізований *Кодекс засад діяльності рейтингових агентств*. У травні 2008 року Кодекс IOSCO було доповнено окремими новими статтями, при цьому за базовий було взято варіант 2004 року.

У вересні 2009 року Європарламент ухвалив *Положення №1060/20* «Про кредитно-рейтингові агентства», що визначає єдині для всього Європейського союзу принципи регулювання їхньої діяльності. У листопаді 2009 року цей Нормативний акт було опубліковано та широко оприлюднено. У липні 2010 року до нього було внесено останні зміни, які стосувались передачі відповідальності щодо нагляду за діяльністю рейтингових агентств від національних регуляторів до Європейської організації з цінних паперів і ринків (ESMA), яка замінила Комітет європейських регуляторів ринків цінних паперів (CESR).

В Україні базовим нормативним документом для формування національної системи рейтингування стала *«Концепція створення системи рейтингової оцінки регіонів, галузей національної економіки, суб'єктів господарювання»*, схвалена Розпорядженням Кабміну №208-р від 01.04.2004 року. Відповідно до цієї Концепції, рейтингову оцінку в Україні запроваджено для визначення кредитного ризику в розрізі регіонів, галузей національної економіки, суб'єктів господарювання. Використання результатів оцінки надає змогу інвесторам визначити інвестиційну привабливість її об'єктів. Така оцінка оформлюється як *кредитний рейтинг*, визначений за *Національною рейтинговою шкалою*.

Відповідно до Закону *„Про державне регулювання ринку цінних паперів України”* №448/96-ВР від 30.10.1996 року, *кредитний рейтинг* – це умовний вираз кредитоспроможності об'єкта рейтингування в цілому та/або його окремого боргового зобов'язання за національною шкалою кредитних рейтингів. Також в Законі сказано, що *Національна рейтингова шкала (Національна шкала)* – це шкала, яка поділена на визначені групи рівнів та рівні, кожен з яких характеризує здатність позичальника своєчасно та в повному обсязі виплачувати відсотки і основну суму за своїми борговими зобов'язаннями, а також його платоспроможність. Національна шкала використовується для оцінки кредитного ризику позичальника – органу місцевого самоврядування, суб'єкта господарювання та окремих боргових інструментів – облігацій, іпотечних цінних паперів, позик.

Чинна Національна рейтингова шкала в Україні введена в дію Постановою Кабміну «Про затвердження Національної рейтингової шкали» №665 від 26.04.2007 року. Національна шкала розроблена з урахуванням світового досвіду, тому є подібною до загальновідомих міжнародних рейтингових шкал. Але її принципова відмінність полягає в тому, що вона дозволяє оцінювати надійність українських позичальників без урахування *суверенного ризику* України, тобто призначена для використання лише на внутрішньому фінансовому ринку.

Регулятором ринку рейтингових послуг в Україні є Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку (ДКЦПФР), яка висуває певні вимоги щодо регулювання діяльності національних рейтингових агентств. Критерії відбору уповноважених національних рейтингових агентств впроваджені Рішенням ДКЦПФР №1040 від 19.10.2006 року «Про затвердження положення про конкурс з визначення уповноважених рейтингових агентств». Крім того, Рішенням ДКЦПФР №1042 від 21.05.2007 року затверджені «Правила визначення уповноваженим рейтинговим агентством рейтингової оцінки за Національною шкалою», а Рішенням ДКЦПФР №855 від 19.09.2006 року затверджений «Порядок подання уповноваженими рейтинговими агентствами інформації до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку». Ці та інші прийняті ДКЦПФР офіційні документи формують чинну нормативно-правову базу з питань рейтингування.

Кодекс ділової етики НРА «Рюрік» (надалі – Кодекс) розроблено у строгій відповідності до чинної української нормативно-правової бази в сфері рейтингування, з урахуванням основоположних принципів та вимог всіх вищезазначених офіційних міжнародних документів з регулювання діяльності рейтингових агентств.

Усі терміни та поняття, використані в Кодексі, застосовуються виключно у тих тлумаченнях, які наведені в чинному українському законодавстві.

ОСНОВНІ ДЕФІНІЦІЇ

Опис етичних принципів діяльності НРА «Рюрік» передбачає попереднє визначення основоположних понять, використаних в Кодексі. Відповідно до вимог Положення ЄС №1060/20 щодо нагляду за діяльністю рейтингових агентств введемо наступні дефініції.

Аналітик НРА «Рюрік» – особа, яка здійснює аналіз, необхідний для визначення кредитного рейтингу.

Аналітична діяльність НРА «Рюрік» – аналіз та оцінювання даних та інформації з кінцевою метою визначення (присвоєння або оновлення) кредитних рейтингів.

Кредитний рейтинг – висновок фахівців НРА «Рюрік» щодо кредитоспроможності об'єкту, боргового інструменту, фінансового зобов'язання або іншого фінансового інструменту, а також емітента таких боргових, фінансових зобов'язань або іншого фінансового інструменту, зроблений з використанням Національної рейтингової шкали, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України №665 від 26.04.2007. Кредитний рейтинг як експертна оцінка ступеня кредитного ризику вказує на імовірність дефолту об'єкту *рейтингування*. У даному Кодексі поняття «*кредитний рейтинг*» та «*рейтингова оцінка*» використовуються як синоніми.

Об'єкт рейтингування – юридична особа, кредитоспроможність якої прямо чи опосередковано визначено кредитним рейтингом, не залежно від того, чи замовляла ця юридична особа визначення рейтингу і надавала для цього відповідну інформацію.

Рейтингова категорія – рейтинговий символ, що використовується для визначення відносної міри ризику і класифікації характеристик ризику і типів ризику об'єктів, емітентів, фінансових інструментів або інших активів, яким присвоюється кредитний рейтинг за рейтинговою шкалою.

Рейтинговий комітет – колегіальний постійно діючий орган НРА «Рюрік», що складається із його працівників, приймає рішення щодо присвоєння, оновлення, призупинення, відкликання рейтингу та інших можливих рейтингових дій.

Наведені визначення жодним чином не суперечать офіційній термінології з питань рейтингування, яка впроваджена у чинному українському законодавстві.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кодекс визначає основні засади ділової етики Агентства, що імплементовані в усі виробничі процеси та є підґрунтям для внутрішнього контролю і регулювання діяльності НРА «Рюрік».

На підставі Кодексу НРА «Рюрік» формує власну корпоративну культуру і внутрішню політику компанії. Базою для формування Кодексу є авторські методології НРА «Рюрік», що використовуються у процесі визначення рейтингових оцінок.

Основна мета Кодексу – забезпечити інформаційний захист інвесторів та інших користувачів рейтингових послуг, гарантуючи чесність, об'єктивність та неупередженість рейтингового процесу. Кодекс розроблено для постійного покращення якості та корисності рейтингових оцінок, визначених у вигляді кредитних рейтингів.

Кодекс поєднує принципи, що стосуються трьох важливих складових діяльності НРА «Рюрік», а саме: якість та чесність рейтингового процесу Агентства, незалежність Агентства та запобігання виникненню конфлікту інтересів, а також відповідальність Агентства перед емітентами та інвесторами. Структурно Кодекс складається з трьох основних однойменних розділів.

РОЗДІЛ 1. ЯКІСТЬ ТА ЧЕСНІСТЬ РЕЙТИНГОВОГО ПРОЦЕСУ

Стаття 1. Місія і предмет діяльності НРА «Рюрік»

Місія НРА «Рюрік» – сприяти розвитку в Україні цивілізованого, активного, високоліквідного, прозорого ринку цінних паперів шляхом надання продуктів і послуг, спрямованих на підвищення ефективності функціонування його інфраструктурних механізмів та зростання рівня інформованості і компетентності його професійних учасників.

Предметом діяльності НРА «Рюрік» згідно Статуту є рейтингування (визначення кредитних рейтингів позичальників та їхніх окремих боргових інструментів) та надання інформаційно-аналітичних і консультаційних послуг у сфері рейтингування.

Стаття 2. Принципи діяльності НРА «Рюрік»

Діяльність НРА «Рюрік» з рейтингування (визначення рейтингових оцінок), відповідно до *авторської методології*, ґрунтується на наступних основоположних принципах:

- 2.1. Незалежність висновків рейтингового агентства щодо будь-якого об'єкту рейтингування, що знаходить своє відображення у неупередженості рейтингових оцінок.
- 2.2. Прагнення до максимальної об'єктивності та точності визначення кредитних рейтингів.
- 2.3. Колегіальність прийняття рішень щодо присвоєння та оновлення кредитних рейтингів.
- 2.4. Публічність рейтингових оцінок агентства та своєчасність розкриття інформації.
- 2.5. Професіоналізм та дотримання норм ділової етики.
- 2.6. Інформаційна відкритість та фінансова прозорість діяльності агентства.

Стаття 3. Якість рейтингового процесу

- 3.1. НРА «Рюрік» у своїй діяльності керується затвердженими письмовими процедурами і методологіями з тим, щоб забезпечити всебічність аналізу доступної Агентству інформації. Рейтингові методології є відкритими і доступними на офіційному Web-сайті Агентства.
- 3.2. В основі роботи з визначення кредитного рейтингу лежить ретельний, всебічний, комплексний рейтинговий аналіз і формалізована, структурована процедура прийняття рішень про рівень рейтингу.
- 3.3. Методології НРА «Рюрік» є точними та систематичними, що підтверджує адекватність присвоєння та оновлення рейтингових оцінок на основі аналізу історичного досвіду. Усі методології та процедури прийняття рішень щодо рівня рейтингу, що використовують фінансові аналітики у процесі рейтингового аналізу, розроблені з урахуванням специфіки діяльності різних об'єктів рейтингування.
- 3.4. При визначенні рівня рейтингової оцінки та написанні аналітичного звіту, аналітики, що залучаються до рейтингового процесу, використовують виключно методології, колегіально затверджені НРА «Рюрік», та максимально дотримуються встановлених процедур. В разі відхилення від методології у зв'язку зі специфікою об'єкта рейтингування, про це повідомляється у звіті про визначення рейтингової оцінки.

- 3.5. Рейтингова оцінка визначається колегіальним органом НРА «Рюрік» – Рейтинговим комітетом – на підставі розгляду аналітичного звіту, підготовленим аналітичним департаментом. При цьому обов'язково враховується вся надана замовником інформація. Агентство залучає до рейтингового процесу фахівців, що мають високий рівень кваліфікації та досвід у визначенні кредитних рейтингів. В окремих випадках можливим є залучення фахівців, які не є співробітниками Агентства, якщо це не послаблює систему внутрішнього контролю. При цьому НРА «Рюрік» повідомляє про це громадськість та об'єкт рейтингування.
- 3.6. НРА «Рюрік» забезпечує збереження всього масиву інформації стосовно визначення рейтингової оцінки протягом всього строку відносин з об'єктом рейтингування та протягом п'яти років після закінчення таких відносин, якщо інше не передбачено чинним законодавством.
- 3.7. Інформація, отримана від об'єкта рейтингування, вважається достовірною і надійною. НРА «Рюрік» не проводить аудиту чи інших перевірок інформації, і може в разі потреби покладатися на неперевірені фінансові дані. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.
- 3.8. НРА «Рюрік» вживає всіх заходів щодо публікації лише достовірної інформації та уникнення nereпрезентативності будь-яких аналітичних матеріалів з тим, щоб попередити викривлене тлумачення реального стану об'єкта рейтингування. В разі виникнення сумнівів щодо достовірності інформації, про даний факт обов'язково повідомляється в звіті про визначення рейтингової оцінки.
- 3.9. НРА «Рюрік» забезпечує достатні ресурси для якісного оцінювання рівня кредитного рейтингу усіх об'єктів рейтингування, яких воно оцінює. Приймаючи рішення щодо рейтингування або оновлення рейтингу зобов'язання або позичальника, НРА «Рюрік» зважає, чи в змозі воно надати для цього достатній персонал, що має достатні навички для проведення належних рейтингових оцінок, і чи зможе персонал отримати для цього всю необхідну інформацію для проведення таких оцінок.
- 3.10. Працівники НРА «Рюрік» зобов'язані докладати всіх зусиль, щоб отримати інформацію у обсязі, достатньому для визначення достовірного рівня рейтингу. У разі відсутності достатнього масиву історичних даних НРА «Рюрік» зазначає про це у відповідній частині рейтингового звіту.
- 3.11. Працівниками НРА «Рюрік» здійснюється постійний перегляд реалістичності кредитних рейтингів для тих типів організацій, що за своєю суттю відрізняються від об'єкту рейтингування, який Агентство оцінює в даний момент.
- 3.12. НРА «Рюрік» постійно переглядає використовувані методології і моделі та в разі необхідності здійснює їх актуалізацію. Працівники, відповідальні за перегляд і оновлення методологій і моделей, не беруть участі у оцінці об'єкту рейтингування, якщо рейтинговий процес проходить паралельно з таким оновленням.
- 3.13. У випадках, якщо об'єкт рейтингування є складним фінансовим інструментом і у НРА «Рюрік» для його оцінювання не вистачає надійних історичних даних, що впливає на достовірність рейтингової оцінки, Агентство може утриматись від присвоєння кредитного рейтингу.
- 3.14. НРА «Рюрік» здійснює організацію рейтингового процесу таким чином, щоб робота задіяного персоналу була безперервною. Співробітники агентства постійно підвищують власний професійний рівень, компетентність та інформованість.

- 3.15. Працівники рейтингового агентства не зобов'язані бути фахівцями у галузі права, однак повинні мати ґрунтовні знання з регуляторних питань функціонування рейтингових агентств у межах правового поля України.
- 3.16. Працівники агентства повинні утримуватись від заяв у письмовому або усному вигляді, котрі невірно висвітлюють послуги рейтингового агентства, власну кваліфікацію, професійну підготовку, наявність спеціальних атестатів, ліцензій, аналітичну роботу, яка була виконана.

Стаття 4. Моніторинг та оновлення

- 4.1. Після визначення рейтингової оцінки, остання підлягає постійному моніторингу з боку НРА «Рюрік» протягом строку дії договору з об'єктом рейтингування шляхом:

Періодичного перегляду рівня кредитоспроможності об'єкта рейтингування. Ініціювання перегляду рівня рейтингу в разі появи обґрунтованої інформації, яка може стати підставою для зміни рейтингу (в тому числі його відкликання). Кредитний рейтинг може бути змінений, призупинений чи відкликаний в будь-який момент в випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Планового оновлення рейтингу із встановленою договором періодичністю за врахування результатів наведених переглядів. НРА «Рюрік» здійснює щоквартальне оновлення рейтингових оцінок і враховує при цьому весь набутий історичний досвід.

Об'єкт, якому присвоєно рейтинг, зобов'язаний інформувати НРА «Рюрік» в разі появи суттєвої інформації, що впливає на рівень рейтингової оцінки. У випадку ухилення об'єкта рейтингування від коментування такої інформації, НРА «Рюрік» інформує громадськість шляхом опублікування цього факту на офіційному Web-сайті Агентства.

- 4.2. НРА «Рюрік» володіє достатніми людськими, технічними і фінансовими ресурсами для забезпечення постійного моніторингу та оновлення кредитних рейтингів.
- 4.3. НРА «Рюрік» зобов'язується публічно надавати інформацію про всі рейтингові дії стосовно присвоєння, оновлення та відкликання кредитних рейтингів з вказівкою дати здійснення відповідної рейтингової дії.
- 4.4. Взаємозв'язок з об'єктом рейтингування побудовано на основі принципу інтерактивності, що передбачає регулярні зустрічі з керівництвом або уповноваженими особами та постійний інформаційний контакт. Це дозволяє оперативно реагувати на будь-які зміни, які відбуваються у процесі діяльності об'єкта рейтингування.

Стаття 5. Чесність рейтингового процесу.

- 5.1. Свою діяльність НРА «Рюрік» здійснює в рамках законодавчого та нормативного поля України та у відповідності до регуляторних вимог щодо рейтингових агентств як на національному, так і на міжнародному рівнях.
- 5.2. Чесність і відкритість з емітентами, інвесторами, іншими учасниками ринку та громадськістю є основою формування ділової репутації НРА «Рюрік». Ділова репутація рейтингового агентства – її найважливіший нематеріальний актив. Тому, всі дії Компанії спрямовані на постійне підвищення якості і неупередженості (об'єктивності) рейтингових оцінок та ефективності розповсюдження достовірної інформації про визначені кредитні рейтинги.

- 5.3. НРА «Рюрік» при прийомі на роботу здійснює відбір фахівців з виключно високими морально-етичними якостями та бездоганною діловою репутацією.
- 5.4. До моменту визначення рейтингової оцінки НРА «Рюрік» не надає жодних явних чи неявних гарантій щодо рівня кредитного рейтингу, однак може здійснювати прогноз (попередній рейтинговий аналіз) таких оцінок, що використовуються на ринках капіталів та у подібних операціях.
- 5.5. НРА «Рюрік» має затверджену політику та процедури, що чітко визначають відповідальну особу за відповідність Агентства та його працівників нормам цього Кодексу та профільного українського законодавства і регуляторних актів. Діяльність та оплата праці такої особи не залежить від рейтингових дій НРА «Рюрік».
- 5.6. Працівники НРА «Рюрік» зобов'язані повідомляти посадову особу, відповідальну за виконання норм Кодексу, або керівництво Агентства про незаконні, неетичні дії або дії, які суперечать Кодексу. Відповідна посадова особа має вжити всіх заходів, передбачених законодавством, регуляторними актами та правилами Агентства.

РОЗДІЛ 2. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ТА ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

Стаття 6. Загальні положення

- 6.1. При визначенні рейтингової оцінки НРА «Рюрік» не уникає рейтингових дій, що можуть мати потенційно негативні наслідки для Агентства, об'єкта рейтингування, інвестора чи інших учасників фінансового ринку.
- 6.2. У своїй діяльності НРА «Рюрік» дотримується принципів незалежності, об'єктивності та професійного підходу.
- 6.3. При визначенні рівня кредитного рейтингу НРА «Рюрік» приймає до уваги виключно фактори, що стосуються рейтингового аналізу.
- 6.4. Визначений кредитний рейтинг є незалежною експертною оцінкою і на нього не мають впливу жодні існуючі чи потенційні ділові відносини Агентства як з об'єктом рейтингування, так і з іншими об'єктами фінансового ринку.
- 6.5. Діяльність НРА «Рюрік» з визначення рейтингових оцінок є юридично і фактично відокремленою від будь-якої іншої діяльності (в тому числі консультаційної), що може потенційно стати приводом до конфлікту інтересів. НРА «Рюрік» використовує спеціальні механізми запобігання можливому виникненню конфліктів інтересів щодо побічних ділових операцій.
- 6.6. НРА «Рюрік» чітко визначає види діяльності, якими воно займається, і види діяльності, якими воно не займається. НРА «Рюрік» - абсолютно незалежна компанія, що не пов'язана з жодним професійним учасником фінансового ринку і не має власних комерційних інтересів на ринку.

Стаття 7. Політика і процедури НРА «Рюрік»

- 7.1. НРА «Рюрік» використовує виключно затверджені письмові внутрішні процедури щодо виявлення та врегулювання потенційно можливих конфліктів інтересів, що можуть мати суттєвий вплив на визначення кредитного рейтингу. НРА «Рюрік» вживає всіх необхідних управлінських заходів задля запобігання потенційним конфліктам інтересів.
- 7.2. НРА «Рюрік» повно, вчасно, чітко, всебічно аналізує та розкриває інформацію про існуючі та потенційні конфлікти інтересів шляхом публічного оприлюднення.
- 7.3. НРА «Рюрік» розкриває загальну природу формування тарифної політики:

У разі отримання від об'єкта рейтингування інших коштів, крім плати за рейтингові послуги, такі як плата за консультаційні послуги, НРА «Рюрік» розкриває пропорційне відношення цих платежів до плати за рейтингові послуги.

Агентство зобов'язується розкривати факт отримання 10 і більше відсотків свого річного доходу від одного позичальника, організації, користувача чи клієнта (включаючи будь-які пов'язані структури з позичальником, організацією, користувачем чи клієнтом).

НРА «Рюрік» сприяє структуруванню фінансових позичальників, організацій і фінансових інструментів та розкриттю позичальниками і організаціями всієї інформації, необхідної для того, щоб інвестори могли проводити свій власний незалежний аналіз.

НРА «Рюрік» в своїх рейтингових повідомленнях зазначає, чи об'єкт рейтингування повідомив про можливість публічного розкриття всієї інформації, що відноситься до інструменту, який рейтингується, чи інформація повинна залишатися закритою.

- 7.4. НРА «Рюрік» та його працівники не здійснюють торгівлю цінними паперами та не ведуть іншого бізнесу, що може стати конфліктом інтересів із рейтинговою діяльністю.
- 7.5. У випадках, коли об'єкти рейтингування мають наглядові функції за діяльністю рейтингових агентств, НРА «Рюрік» використовує для проведення рейтингових дій працівників, не пов'язаних із наглядовою функцією такого об'єкта рейтингування.

Стаття 8. Незалежність аналітиків та працівників НРА «Рюрік»

- 8.1. НРА «Рюрік» запобігає виникненню потенційних конфліктів інтересів шляхом створення системи звітування працівників та системи компенсацій:

Розмір оплати праці аналітиків не залежить від розміру доходу, отриманого від об'єкта рейтингування, у процесі визначення рейтингу якого приймають участь ці аналітики.

НРА «Рюрік» проводить періодичний перегляд принципів оплати праці і їх застосування на практиці для аналітиків та інших працівників, які беруть участь у процесі рейтингування.

- 8.2. Аналітики НРА «Рюрік», що безпосередньо залучені до рейтингового процесу, не приймають участі та не можуть ініціювати процес обговорення тарифів та платежів із будь-яким об'єктом рейтингової оцінки, в рейтингуванні якого беруть участь ці аналітики.
- 8.3. НРА «Рюрік» встановлює обмеження для своїх співробітників на участь у рейтинговому процесі. Співробітник не приймає участі у визначенні рейтингової оцінки, якщо:

У його власності перебувають цінні папери об'єкта рейтингування, окрім прав володіння у диверсифікованих інститутах спільного інвестування.

У його власності перебувають цінні папери сторони, пов'язаної із об'єктом рейтингування, володіння якими може призвести до потенційного конфлікту інтересів, окрім прав володіння у диверсифікованих інститутах спільного інвестування.

У минулому він був працівником або мав інші вагомні ділові стосунки із об'єктом рейтингування, що може спричинити конфлікт інтересів.

Має безпосередні зв'язки (чоловік, дружина тощо) із працівником об'єкта рейтингування.

Мав або має зв'язки із об'єктом рейтингування чи пов'язаною із ним стороною, що може спричинити конфлікт інтересів.

- 8.4. Аналітики та інші працівники НРА «Рюрік», що беруть участь у рейтинговому процесі, а також їхні близькі родичі не мають права здійснювати операції з цінними паперами, що емітовані, гарантовані чи підтримуються в інший спосіб стороною, пов'язаною із зоною пріоритетної відповідальності аналітика, окрім прав володіння у диверсифікованих інститутах спільного інвестування.
- 8.5. Працівникам НРА «Рюрік» забороняється просити чи вимагати грошей, подарунків чи послуг від будь-якої сторони, з якою воно веде справи, і не можуть приймати подарунки від них у будь-якій формі, вартість яких перевищує п'ять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

- 8.6. В разі залучення працівника НРА «Рюрік» до приватних відносин із об'єктом рейтингування, такий працівник зобов'язаний негайно повідомити про цей факт відповідній посадовій особі Агентства, відповідальній за попередження потенційних конфліктів інтересів.
- 8.7. НРА «Рюрік» використовує політику та процедури для перегляду минулої роботи аналітиків, що залишають роботу в Агентстві і наймаються до позичальників, в рейтингуванні яких вони приймали участь, чи до фінансових компаній, з якими вони, в відповідності до обов'язків в НРА «Рюрік», тісно співпрацювали.

РОЗДІЛ 3. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРЕД ЕМІТЕНТАМИ ТА ІНВЕТОРАМИ

Стаття 9. Обмеження у відповідальності.

- 9.1. Визначений та оприлюднений Агентством кредитний рейтинг є лише незалежною експертною оцінкою (експертною думкою) НРА «Рюрік» щодо ступеня кредитного ризику об'єкта рейтингування.
- 9.2. Присвоєний НРА «Рюрік» кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування об'єкту рейтингування чи купівлі або продажу його цінних паперів. Агентство не виступає гарантом та не несе відповідальність по жодним борговим зобов'язанням об'єкта рейтингування.

Стаття 10. Прозорість та своєчасність рейтингового розкриття.

- 10.1. Після здійснення будь-якої рейтингової дії НРА «Рюрік» забезпечує оперативне інформування громадськості шляхом розміщення такої інформації на офіційному Web-сайті, публікації в обраному офіційному друкованому виданні (при присвоєнні рейтингу) та повідомлення провідних інформаційних агентств.
- 10.2. Політика НРА «Рюрік» щодо розповсюдження інформації про рейтингові дії ґрунтується на таких основоположних принципах:
  - Погодження із замовником.* НРА «Рюрік» оприлюднює інформацію про присвоєння кредитного рейтингу лише за згоди на його публікацію, отриманої від відповідальної особи зі сторони замовника.
  - Прозорості та відкритості.* НРА «Рюрік», окрім власне рейтингової оцінки, оприлюднює фактори впливу на рівень рейтингової оцінки.
  - Конфіденційності.* НРА «Рюрік» ні в якому разі не розкриває інформації про об'єкт рейтингування, яка була визначена ним як комерційна таємниця.
- 10.3. У разі, коли Агентство визначає рейтингову оцінку, яка є обов'язковою відповідно до чинного законодавства, то присвоєний рівень кредитного рейтингу та всі наступні зміни (оновлення) рейтингу оприлюднюються в обов'язковому порядку та не потребують отримання згоди Клієнта на публікацію.
- 10.4. НРА «Рюрік» на власному офіційному Web-сайті вказує повну історію рейтингових дій щодо об'єкта рейтингування із вказівкою точної дати здійснення таких дій. При цьому Агентство вказує на методику (чи версію такої методики), що використовувалась при визначенні рейтингової оцінки, і зазначає, де її можна переглянути у відкритому доступі.
- 10.5. НРА «Рюрік» оприлюднює інформацію про історію рейтингових дій для всіх без виключення оцінених об'єктів рейтингування на безкоштовних і недискримінаційних засадах. Цей пункт не застосовується до «приватних» рейтингів, що надаються виключно його замовникові.
- 10.6. Інформація про використані методології, процедури, припущення НРА «Рюрік» (в тому числі досліджуваний часовий горизонт) є відкритою і доступною на офіційному Web-сайті Агентства.

- 10.7. НРА «Рюрік» у своїх рейтингових звітах зазначає глибину аналізу та наскільки чутливим є рейтинг інструменту до змін в припущеннях, які брались за основу в процесі рейтингування.
- 10.8. НРА «Рюрік» постійно вказує у своїй рейтингових звітах на ознаки і обмеження кожної рейтингової оцінки і межі, до яких воно перевіряє інформацію, надану об'єктом рейтингування.
- 10.9. Згідно політики НРА «Рюрік», інформація про присвоєння, оновлення, відкликання та інші рейтингові дії обов'язково супроводжується ґрунтовним розкриттям позитивних і негативних факторів, які лягли в основу рейтингового рішення.
- 10.10. Формулювання основоположних факторів впливу на рівень рейтингової оцінки передбачає попереднє їх узгодження із об'єктом рейтингування з тим, щоб уникнути неправильних трактувань та хибних висновків зі сторони інвесторів та громадськості. Оприлюднення факторів здійснюється виключно після остаточного погодження формулювань.
- 10.11. Відповідно до своєї місії, прагнучи до створення прозорого фінансового ринку, НРА «Рюрік» постійно працює над підвищенням інформативності та корисності рейтингових оцінок, проводячи відповідні дослідження.

Агентство відслідковує та формує статистичну вибірку щодо історичного рівня (статистики) дефолтів за кожною категорією рейтингу. По мірі формування статистики дефолтів, Агентство періодично публікує цю інформацію, тим самим надаючи широкому загалу додаткову інформацію, що дає можливість судити про користь кредитних рейтингів.

У випадку, коли історичний рівень дефолтів суперечить категоріям рейтингів, є статистично невірним і може бути джерелом хибної інформації для користувачів рейтингу, НРА «Рюрік» пояснює у своїх прес-релізах природу цих невідповідностей.

- 10.12. Для кожного присвоєного рейтингу НРА «Рюрік» зазначає, чи був об'єкт рейтингування ініціатором рейтингового процесу. Кожен кредитний рейтинг, присвоєний не за ініціативою об'єкта рейтингування, з використанням лише публічної інформації має позначення "рі". Визначення таких рейтингів можливе лише за наявності у відкритому доступі достовірної інформації, достатньої для визначення рейтингової оцінки. Перед оприлюдненням рі-рейтингів, у випадках, коли це можливо, основоположні фактори також проходять процедуру узгодження формулювань.
- 10.13. Інформація, що використовується НРА «Рюрік» при визначенні рі-рейтингів, проходить процедуру стандартизації з тим, щоб користувачі рейтингових оцінок могли приймати рішення, порівнюючи оцінки різних рейтингових агентств.
- 10.14. НРА «Рюрік» використовує сучасні підходи до рейтингового аналізу та періодично переглядає власні методології та процедури. В разі появи суттєвих змін у використовуваних методологіях і процедурах, що використовує НРА «Рюрік» при визначенні рейтингових оцінок, Агентство інформує широкий загал шляхом публічного оприлюднення на офіційному Web-сайті відповідного прес-релізу.

Стаття 11. Поводження із конфіденційною інформацією.

- 11.1. НРА «Рюрік» забезпечує об'єкту рейтингування захист конфіденційної інформації, яка стала відома Агентству в ході рейтингового процесу, шляхом використання спеціальних процедур і механізмів. Аналітики та інші працівники НРА «Рюрік» підписують договір про нерозголошення конфіденційної інформації у прес-релізах, на конференціях, переговорах,

у розмовах з інвесторами, майбутніми працівниками, іншими особами. Агентство забезпечує збереження отриманої конфіденційної інформації в рамках компанії.

- 11.2. НРА «Рюрік» використовує отриману конфіденційну інформацію лише в рейтинговому процесі та згідно з угодою між Агентством та об'єктом рейтингування.
- 11.3. В НРА «Рюрік» діє система захисту власності компанії та інформації, що належить Агентству, від крадіжок, підробок, несанкціонованого доступу та використання.
- 11.4. Працівникам НРА «Рюрік» забороняється здійснювати будь-які операції з цінними паперами або давати рекомендації іншим особам щодо таких операцій, якщо їм стала відома будь-яка конфіденційна інформація про емітента цих цінних паперів.
- 11.5. Працівникам НРА «Рюрік» заборонено розкривати представникам інших сторін будь-яку закриту інформацію щодо можливих рейтингових дій, окрім як об'єкту рейтингування або його уповноваженому представнику.
- 11.6. Працівники НРА «Рюрік» можуть передавати конфіденційну інформацію в рамках Агентства особам, не задіяним безпосередньо у рейтинговому процесі, лише у випадках крайньої необхідності.
- 11.7. Працівники НРА «Рюрік» використовують конфіденційну інформацію лише для виконання власних службових обов'язків і не можуть користуватись нею, переслідуючи власні комерційні вигоди та інтереси, в тому числі для торгівлі цінними паперами.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Кодекс ділової етики НРА «Рюрік» носить рекомендаційний характер та регламентує діяльність співробітників Агентства, які зобов'язані дотримуватись вимог, що визначені у даному Кодексі. Агентство виконує вимоги Кодексу незалежно від особливостей співробітництва з конкретним Клієнтом, притримуючись єдиних стандартів для всіх об'єктів рейтингування.

Даний Кодекс знаходиться у відкритому доступі на офіційному Web-сайті НРА «Рюрік».

НРА «Рюрік» залишає за собою право змінювати окремі положення Кодексу з метою уникнення протиріч, які можуть виникнути у зв'язку зі змінами законодавства у сфері рейтингування.